

*Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2010
6. volební období*

18.

USNESENÍ

*výboru pro evropské záležitosti
ze 4. schůze konané dne 7. října 2010*

k Návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady .../.../EU o systémech pojištění vkladů [přepracované znění] /kód dokumentu 12386/10, KOM(2010) 368 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstkyně ministra financí Mgr. Kláry Król, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Jana Bauera a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Jiří Zemánek v. r.
ověřovatel výboru

Jan Bauer v. r.
zpravodaj výboru

František Novosad v. r.
místopředseda výboru

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o systémech pojištění vkladů (přepracované znění)

**KOM(2010) 368 v konečném znění, kód Rady 12386/10
Interinstitucionální spis 2010/0207/COD**

- **Právní základ:**
Článek 53 odst. 1 SFEU
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
20. 7. 2010
- **Datum projednání ve VEZ:**
2. 9. 2010 (1. kolo)
- **Procedura:**
Spolurozhodování.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 6. 8. 2010, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 6. 9. 2010 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
V rámci kroků k vytvoření bezpečnějšího a zdravějšího finančního systému s cílem zabránit další krizi a obnovit důvěru spotřebitelů Komise dne 12. července 2010 představila návrh na komplexní změnu směrnice 94/19/ES o systémech pojištění vkladů. Návrh představuje základní nástroj vytvoření jednotného trhu v oblasti činnosti úvěrových institucí z hlediska svobody usazování a volného poskytování finančních služeb. Cílem návrhu je odstranit rozdíly v právních předpisech členských států týkajících se pravidel pro systémy pojištění vkladů, kterým uvedené úvěrové instituce podléhají a posílit ochranu vkladatelů.
Hlavní prvky návrhu zahrnují zjednodušení a harmonizaci rozsahu pojištění a podmínek výplaty, zkrácení lhůty pro výplatu vkladatelů na jeden týden, zlepšení přístupu systémů pojištění vkladů k informacím o bankách a zlepšení informovanosti vkladatelů o systémech pojištění vkladů, úpravu vzájemných půjček mezi systémy pojištění vkladů a úpravu příspěvků do systémů pojištění vkladů na základě stupně rizika.
- **Obsah a dopad:**
Mezi nejvýznamnější navrhované změny patří:
 - rozsah působnosti systému pojištění vkladů. Do působnosti navrhované směrnice budou patřit všechny úvěrové instituce a všechny systémy bez rozdílu. Každá úvěrová instituce se musí účastnit systému pojištění vkladů a výjimky nejsou povoleny. V podmínkách České republiky jsou úvěrovými institucemi, na něž se vztahuje

povinnost být členy systému pojištění vkladů, banky, stavební spořitelny a družstevní záložny;

- zpřesnění definice pojištěných vkladů. Za vklady jsou považovány pouze nástroje splatné v plném rozsahu, nikoli strukturované produkty, certifikáty nebo dluhopisy. To systémům pojištění vkladů zabránuje v tom, aby vstupovaly do nepředvídatelných rizik s investičními produkty;
- zavedení dohledu nad systémem pojištění vkladů. Všechny systémy pojištění vkladů budou muset podléhat průběžnému dohledu a pravidelně provádět zátěžové testy svých systémů. Systémy pojištění vkladů budou mít právo na informace od úvěrových institucí v dřívější fázi, což jim umožní připravit se na výplatu;
- harmonizace okruhu vkladatelů, kteří jsou oprávněni požadovat náhradu vkladu. Návrh nově vyjmenovává subjekty (resp. vklady), na které se režim ochrany vztahovat nebude (pohledávky finančních institucí, anonymní vklady, vklady orgánů veřejné správy a pohledávky z dluhopisů, směnek a dlužních úpisů);
- výše limitu pojištění 100 000 EUR se nemění, ale bude se vztahovat na veškeré vklady, nezávisle na jejich měně, a výplata náhrad má probíhat v měně, v níž byl účet veden. Vkladatelé budou mít rovněž nárok na náhradu za úroky, které by jim byly připsány úvěrovou institucí a návrh nově zakazuje při výpočtu náhrady vzájemné započtení pohledávek mezi vkladatelem a úvěrovou institucí;
- zkrácení lhůty pro výplatu náhrad ze současných 20 (s možností prodloužení na 30) pracovních dnů na 7 kalendářních dnů (bez možnosti prodloužení) a současně je navrhována řada opatření umožňujících provést výplatu náhrad ve zkrácené lhůtě. Náhrada vkladu bude vkladateli poskytnuta z iniciativy systému pojištění vkladů bez nutnosti prvního kroku ze strany žadatele;
- harmonizuje financování systému pojištění vkladů. Návrh stanoví, aby systémy pojištění vkladů měly do deseti let (do roku 2020) k dispozici finanční prostředky ve výši 1,5 % způsobilých vkladů (tato suma se nazývá „cílová výše“). Pokud se v případě úpadku banky ukáže, že finanční prostředky systému pojištění vkladů jsou nedostatečné, musí systém přistoupit k druhému a třetímu kroku. Ve druhém kroku musí úvěrové instituce uhradit systému pojištění vkladů mimořádné (*ex post*) příspěvky ve výši až 0,5 % způsobilých vkladů. (Prostředky uhrazené *ex ante* by měly činit 75 % financování systémů pojištění vkladů a příspěvky *ex post* 25 %). Pokud se systému nedostávají prostředky po obdržení *ex-post* příspěvků, musí přistoupit ke třetímu kroku a získat půjčku od všech ostatních systémů pojištění vkladů v EU. Ty mu v případě potřeby společně musí bezodkladně půjčit nejvýše 0,5 % jeho způsobilých vkladů, a to proporcionálně ve výši způsobilých vkladů v každém členském státě EU. Půjčka musí být splacena do pěti let a na její uhrazení musí systém pojištění vkladů vybrat nové příspěvky. Tento mechanismus by měl fungovat až po roce 2020;
- návrh nově stanovuje, že finanční prostředky může systém pojištění vkladů použít nejen pro výplatu náhrad klientům zkrachovalých úvěrových institucí, ale nově také pro řešení krize v úvěrových institucích;
- příspěvky jednotlivých úvěrových institucí do systému pojištění vkladů musí být vypočítávány podle jejich rizikového profilu harmonizovaným způsobem (nejen podle objemu přijatých vkladů, ale také dle rizikovosti úvěrových institucí);
- návrh stanoví, aby při řešení výplaty náhrad, v případě přeshraničně působících úvěrových institucí, systém pojištění vkladů hostitelského státu fungoval jako kontaktní místo pro klienty úvěrových institucí, namísto systému pojištění vkladů domovského státu a jménem systému domovského členského státu zajistil úhradu výplaty náhrad, přičemž podrobnosti úhrady vyplacených finančních prostředků mají

být stanoveny v dohodách o spolupráci, povinně uzavíraných mezi jednotlivými národními systémy pojištění vkladů, případně příslušnými národními dohledovými orgány;

- harmonizace informací pro vkladatele o tom, jak jsou jejich vklady pojištěny a jak systém pojištění vkladů funguje.

Komise navrhuje, aby většina navrhovaných úprav směrnice mohla vstoupit v platnost již do roku 2012 a 2013 a platila by ve všech členských státech EU, jakož i v Norsku, Lichtenštejnsku a na Islandu, jakmile budou tyto úpravy začleněny do Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Česká republika podporuje revizi současného systému pojištění vkladů, zejména souhlasí s opatřeními spočívajícími v zavedení režimu plné harmonizace limitu pojištění vkladů a zavedení povinného pojištění vkladů nezávisle na měně vkladu, včetně souvisejících úroků. Dále souhlasí s opatřeními týkajícími se zpřesnění definice pojištěných vkladů a zlepšení informovanosti o systému pojištění vkladů, zejména ze strany úvěrových institucí, které by měly mít povinnost poskytnout kdykoliv informace potřebné pro výplatu náhrad. V oblasti financování Česká republika podporuje zavedení povinného systému ex-ante příspěvků s doplňkovou funkcí ex-post vybíraných příspěvků a zavedení „target levelu“ – cílové částky pro úspory systému pojištění vkladů.

Návrh obsahuje také řadu problematických oblastí, ke kterým má Česká republika výhrady. Česká republika zásadně nesouhlasí:

- se zkrácením výplatní lhůty pod období 20 pracovních dnů;
 - s povinným zavedením rizikově vážených příspěvků odváděných úvěrovými institucemi, neboť koncept rizikově vážených příspěvků může vyvolat problémy se zveřejňováním klasifikace jednotlivých úvěrových institucí a může být vkladateli vnímán jako negativní signál a může vést i k ohrožení stability úvěrové instituce z důvodu „runu“ na tuto instituci;
 - s opatřením týkajícím se vzájemného povinného půjčování financí mezi národními systémy pojištění vkladů. Česká republika však neodmítá vzájemné půjčování finančních prostředků na základě bilaterálních smluv;
 - s povinným vyplácením vkladatelů systémem pojištění vkladů hostitelského státu (to je státu, kde úvěrová instituce působí) jménem systému pojištění vkladů domovského státu (to je státu, kde úvěrová instituce je pojištěna), neboť návrh nespécifikuje konkrétní podmínky úhrady ze strany systému pojištění vkladů domovského státu;
 - s opatřeními umožňujícími využít finanční prostředky systému pojištění vkladů pro účely krizového řízení, tj. poskytnutí finanční pomoci úvěrové instituci, u níž je předpoklad, že by mohlo dojít k úpadku;
 - s vymezením oprávněných žadatelů o náhradu. Česká republika je názoru, že místní orgány veřejné správy (subjekty územní samosprávy) by neměly být vyňaty ze systému pojištění vkladů a naopak doporučuje vynětí osob majících vztah k úvěrové instituci, za níž jsou náhrady vypláceny ze systému pojištění vkladů;
 - s povinným vybíráním příspěvků do systému pojištění vkladů 2x ročně a Česká republika doporučuje tento příspěvek vybírat 4x ročně.
- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**
Není znám.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o systémech pojištění vkladů (přepracované znění) a **s c h v a l u j e** rámcovou pozici vlády ČR ze dne 6. srpna 2010 k tomuto návrhu;
2. **ž á d á v l á d u**, aby ho informovala o dalším průběhu projednávání tohoto dokumentu v orgánech Rady;
3. **u s n á š í s e** postoupit dokument spolu se svým usnesením a rámcovou pozicí vlády ČR k informaci rozpočtovému výboru.

Jiří Zemánek v. r.
ověřovatel výboru

Jan Bauer v. r.
zpravodaj výboru

František Novosad v. r.
místopředseda výboru